

Vragen nr. 59

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 1 juli 2014

Vragen van de heer **J.H. Leever** (ONH) over leeftijdskorting 65-plussers openbaar vervoer

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 22 mei 2014 door het lid van Provinciale Staten, de heer **J.H. Leever** (ONH), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

Inleiding:

De Ouderenpartij NH wil u enkele vragen stellen over de leeftijdskorting voor 65-plussers en de tariefdifferentiatie bij het openbaar vervoer zoals dat uitgebreid aan de orde is geweest in de commissie M&W van 24 april 2014. Gaarne op alle vragen een gefundeerd antwoord.

De algemene ouderenkorting kwam 25 jaar geleden voort uit inkomenspolitiek voor ouderen, die in die tijd veelal een laag inkomen hadden. De situatie is sindsdien veranderd. Steeds meer ouderen ontvangen naast hun AOW een pensioen en in veel gevallen is dat groter dan de AOW. Gemiddeld gezien zijn de 65-plussers een stuk welvarender geworden. Toch zijn er nog ouderen die naast hun AOW maar een heel klein pensioen hebben.

In het CBS Webmagazine d.d. 22 maart 2012 lezen we:

In 2010 ontvingen 1,8 miljoen huishoudens AOW. Daarvan ontvingen 5000 65-plushuishoudens alleen AOW. 170 Duizend 65-plushuishoudens ontvingen naast hun AOW bedragen tot ten hoogste 250 euro per maand.

Naar de omvang van de bevolking en het aandeel 65-plussers telt onze provincie naar schatting ergens tussen de 15.000 en 20.000 65-plushuishoudens met een inkomen tot ten hoogste 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum. Voor steden als Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en andere was dit voldoende reden om deze categorie reizigers *gratis ov* aan te bieden.

25 jaar geleden hadden we dus een overheid die zich verantwoordelijk voelde voor de financiële positie van de verschillende bevolkingsgroepen in ons land en daarom kregen de 65-plussers iets extra, een leeftijdskorting voor het openbaar vervoer.

Nu in 2014 hebben we blijkbaar een heel andere overheid. Er wordt nog wel toegegeven dat er nog steeds 65-plussers zijn met een heel klein inkomen, maar iets doen voor deze heel kleine groep is niet meer aan de orde, het wordt nog geen eens in overweging genomen.

Afschaffen die leeftijdskorting van alle 65-plussers is nu het motto en de provincie N-H wil dat ook de andere provincies dit standpunt op termijn overnemen.

Vragen:

1. Hoe is het te verklaren dat het karakter van de overheid in 25 jaar zo essentieel is veranderd, is dit een gevolg van de toename van het neo-liberale gehalte van die overheid: de hoofdrol voor economie en geld en verder ieder voor zich?

Gezien het bovenstaande is de leeftijdskorting 25 jaar geleden ingevoerd op grond van slechte de inkomenspositie van vele 65-plussers. Het is bekend dat die inkomenspositie momenteel

aanmerkelijk is verbeterd en daarmee is de grond voor een leeftijds-korting voor alle 65-plussers niet meer aanwezig.

2. Bent u het met ons eens dat vermindering van het gebruik van de leeftijds-korting voor 65-plussers en daarbij aansluitend op het ontstaan van de leeftijds-korting alleen gefundeerd kan worden op verbetering van de inkomenspositie van veel 65-plussers?
3. Bent u het met ons eens dat afschaffing van de leeftijds-korting voor 65-plussers voor de groep van 65-plussers met een inkomen van ten hoogste 110% van Wettelijk Sociaal Minimum en daarbij aansluitend op het ontstaan van de leeftijds-korting sociaal gezien niet aan de orde kan zijn?
4. a. Hoeveel 65-plussers maken gebruik van de leeftijds-korting in Noord-Holland en hoeveel procent is dat van de hele groep 65-plussers?
b. Wat zijn de kosten van de onder a. genoemde groep?
c. Hoeveel 65-plussers met een inkomen van max. 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum maken gebruik van de leeftijds-korting?
d. Wat zijn de kosten van de onder c. genoemde groep?

Uw voorstel om de leeftijds-korting voor alle 65-plusser af te schaffen heeft u gebaseerd op uw opvatting dat de effectiviteit van de dal/spitsdifferentiatie staat of valt met de afschaffing van de ouderenkorting. M.a.w. het is zinloos om dal/spitsdifferentiatie in te voeren als de leeftijds-korting voor 65-plusser gehandhaafd blijft.

We lezen namelijk in uw rapport: Omdat zij (de 65-plussers) momenteel ook in de spits leeftijds-korting krijgen hebben ze geen prijsprikkel om in de dalperiode te reizen. Naar onze opvatting trekt u hier een onjuiste conclusie.

De noodzakelijke voorwaarde om de gewenste overgang van het reizen van de 65-plussers van "spits" naar "dal" te bereiken is allereerst het aanwezig zijn van een prijsverschil tussen "spits" en "dal". Echter dit is niet voldoende voor de gewenste overgang, als extra voorwaarde komt er nog bij dat het prijsverschil voldoende hoog moet zijn. Alleen in dat geval zal de 65-plussers om financiële redenen overgaan van "spits" naar "dal".

Hoe dat voldoende hoge prijsverschil bereikt wordt, welke combinatie van dalverlaging en spitsverhoging daarvoor wordt genomen, is voor 65-plusser niet interessant, maar bij dat voldoende hoge prijsverschil zal de gewenste overgang dan wel plaats vinden.

5. Bent u het met ons eens dat uw conclusie "de effectiviteit van de dal/spitsdifferentiatie staat of valt met de afschaffing van de ouderenkorting" ondeugdelijke basis heeft en daarom ook onjuist is?

Advies Rocov-NH

Naast het advies van de commissie heeft u ook advies gevraagd aan de Reizigersadviesraad Openbaar Vervoer (ROCOV-NH). Het zal u nu ook bekend zijn, dat de ROCOV-NH zeer negatief adviseert over uw plannen voor tariefdifferentiatie in welke vorm dan ook en daarnaast ook de algehele afschaffing van de leeftijds-korting van de 65-plussers afwijst. De ROCOV-NH vraagt zelfs landelijk stelling te nemen tegen deze algehele afschaffing.

De volgende vraag sluit hier naadloos op aan.

6. Bent u bereid uw advies aan het IPO, de leeftijds-korting voor alle 65-plussers op termijn af te schaffen, aan te passen en in overeenstemming te brengen met de opvattingen van de Ouderenpartij NH, zoals in het voorgaande verwoord, over dit onderwerp?

Ons antwoord aan Provinciale Staten luidt als volgt:

Vraag 1

Hoe is het te verklaren dat het karakter van de overheid in 25 jaar zo essentieel is veranderd, is dit een gevolg van de toename van het neo-liberale gehalte van die overheid: de hoofdrol voor economie en geld en verder ieder voor zich?

Antwoord 1:

De beantwoording van Statenvragen leent zich niet voor uitgebreide bespiegelingen over een eventueel veranderend karakter van de overheid in de afgelopen 25 jaar. Wij menen dat 'de' overheid niet bestaat. Wel zijn er, op nationaal, provinciaal en lokaal niveau, gekozen volksvertegenwoordigingen die een weerspiegeling zijn van de samenleving op dat moment. Het kan zijn dat het beleid van de verschillende overheden verandert, maar dat is democratisch gelegitimeerd door de verschillende volksvertegenwoordigingen. De suggestie dat het neoliberale gedachtegoed kan worden getypeerd door 'een hoofdrol voor economie, geld en verder ieder voor zich' laten we voor rekening van de vragensteller.

Vraag 2

Bent u het met ons eens dat vermindering van het gebruik van de leeftijdskorting voor 65-plussers en daarbij aansluitend op het ontstaan van de leeftijdskorting alleen gefundeerd kan worden op verbetering van de inkomenspositie van veel 65-plussers?

Antwoord 2:

Nee, dat zijn wij niet met u eens. Anders dan de meeste forensen, studenten en scholieren zijn ouderen immers een reizigersgroep die (in de meeste gevallen) in staat is om buiten de spits te reizen. Omdat ze momenteel ook in de spits al (leeftijds)korting krijgen, hebben ze geen prijsprikkel om buiten de spitsperiode te reizen. Als compensatie voor het afschaffen van de 65-pluskorting wordt op landelijk niveau (uitwerking van de Landelijke Tarievenvisie) nagedacht over de introductie van een landelijke dal-kortingspropositie, á la Dal-Vrij/Voordeelurenkaart van NS (40% korting in daluren - na 09:00 uur)..

Vraag 3

Bent u het met ons eens dat afschaffing van de leeftijdskorting voor 65-plussers voor de groep van 65-plussers met een inkomen van ten hoogste 110% van Wettelijk Sociaal Minimum en daarbij aansluitend op het ontstaan van de leeftijdskorting sociaal gezien niet aan de orde kan zijn?

Antwoord 3:

Nee, dat zijn wij niet met u eens. Wij zetten in op het afschaffen van de 65-pluskorting die op elk moment van de dag geldig is in ruil voor een dalkortingsproduct dat geldig is na 09:00 uur. Daarmee behoudt elke 65-plusser deze vorm van leeftijdskorting.

Vraag 4.a

Hoeveel 65-plussers maken gebruik van de leeftijdskorting in Noord-Holland en hoeveel procent is dat van de hele groep 65-plussers?

Antwoord 4.a:

Wij beschikken alleen over de gegevens van de concessiegebieden waar de provincie opdrachtgever voor het OV is, namelijk de provincie Noord-Holland exclusief de zestien gemeenten in de stadsregio Amsterdam. Daarnaast hebben wij gegevens ontvangen van Connexxion over de groep personen die in de concessiegebieden hebben gereisd met 65-pluskorting. In 2013 hebben circa 108.000 personen gebruik gemaakt van de 65-pluskorting, ongeacht de woonplaats van de gebruiker (de koppeling tussen gebruik en woonplaats kon niet worden gelegd).

Dat is 46,6 % van de groep 65-plussers (stand van zaken januari 2013) in het betreffende gebied.

Vraag 4.b

Wat zijn de kosten van de onder a. genoemde groep?

Antwoord 4.b:

Het verschil tussen de waarde van de reizen die gemaakt zijn met 65-pluskorting t.o.v. als deze reizen zonder 65-pluskorting waren gemaakt, bedraagt ruim 980.000 euro.

Vraag 4.c

Hoeveel 65-plussers met een inkomen van max. 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum maken gebruik van de leeftijdskorting?

Antwoord 4.c:

Deze gegevens, koppeling van inkomen en gebruik leeftijdskorting, zijn niet bij ons bekend.

Vraag 4.d

Wat zijn de kosten van de onder c. genoemde groep?

Antwoord 4.d:

Omdat de onder 4.c gevraagde gegevens niet bij ons bekend zijn, kunnen wij geen antwoord geven op deze vraag.

Vraag 5

Bent u het met ons eens dat uw conclusie “de effectiviteit van de dal/spitsdifferentiatie staat of valt met de afschaffing van de ouderen-korting” ondeugdelijke basis heeft en daarom ook onjuist is?

Antwoord 5:

Nee, zie ook het antwoord bij vraag 2.

Vraag 6

Bent u bereid uw advies aan het IPO, de leeftijdskorting voor alle 65-plussers op termijn af te schaffen, aan te passen en in overeenstemming te brengen met de opvattingen van de Ouderenpartij NH, zoals in het voorgaande verwoord, over dit onderwerp?

Antwoord 6:

Nee, daar zijn wij niet toe bereid. Wij blijven ons inzetten voor het afschaffen van de 65-pluskorting die op elk moment van de dag geldig is in ruil voor een dalkortingsproduct welke geldig is na 09:00 uur.